

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 18 maja 2020 r.

Pozycja 236

POSTANOWIENIE z dnia 25 lutego 2020 r. Sygn. akt Ts 103/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz – przewodniczący i sprawozdawca
Jakub Stelina
Andrzej Zielenacki,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 4 października 2018 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej J.P.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 maja 2017 r. (data nadania) J.P. (dalej: skarżąca) zarzuciła:

1) art. 73 ust. 4, art. 75 ust. 1 pkt 3 i art. 75 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (ówcześnie: Dz. U. z 2016 r. poz. 645, ze zm., obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, ze zm.; dalej: u.p.z.) w zakresie „zlikwidowania należnych uprawnień osobom bezrobotnym” oraz „penalizowania osób bezrobotnych poprzez odebranie im środków do życia bez prawomocnego wyroku sądu” niezgodność z art. 67 ust. 2, art. 2 i art. 42 ust. 3 Konstytucji;

2) art. 75 ust. 1 pkt 3 i art. 75 ust. 2 pkt 3 u.p.z. w zakresie, „w jakim powoduje dyskryminację osób bezrobotnych tylko z uwagi na miejsce zarejestrowania” niezgodność z art. 67 ust. 2, art. 32 ust. 1 i 2, art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji;

3) art. 73 ust. 1 u.p.z. w zakresie „skrócenia okresu zabezpieczenia społecznego (w stosunku do 12 miesięcznego okresu pobierania świadczenia) w zależności od miejsca zarejestrowania w charakterze bezrobotnego” niezgodność z art. 67 ust. 2, art. 32 ust. 1 i 2 i art. 2 Konstytucji.

Zdaniem skarżącej zakwestionowane przepisy naruszają zasadę demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji) i wynikające z niej zasady: ochrony zaufania do państwa, poprawnej legislacji, pewności prawa, prawa do sprawiedliwego traktowania w sferze stosunków objętych gwarancjami konstytucyjnymi. Naruszają też one zasadę równości i za-

kaz dyskryminacji (art. 32) oraz prawo do zabezpieczenia społecznego (art. 67 ust. 2 Konstytucji) przez jego nadmierne i nieproporcjonalne ograniczenie (art. 31 ust. 3 Konstytucji).

Postanowieniem z 4 października 2018 r., doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 16 października 2018 r., Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Trybunał stwierdził, że zarzuty skargi dotyczyły sfery stosowania prawa, co – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) – stanowiło podstawę odmowy nadania jej dalszego biegu. Trybunał zauważył także, że zarzuty skarżącej nie mają znaczenia z punktu widzenia przedmiotu postępowania. Skarga została uznana za oczywiście bezzasadną w zakresie, w jakim skarżąca zakwestionowała art. 75 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 3 u.p.z. Trybunał stwierdził również, że art. 2 i art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji nie mogły stanowić samodzielnych wzorców kontroli w postępowaniu zainicjowanym wniesieniem skargi konstytucyjnej.

W zażaleniu z 23 października 2018 r. (data nadania) skarżąca zarzuciła:

1) naruszenie „przepisu prawa procesowego art. 61 ust. 4 pkt 1 i 2 [u.o.t.p. TK] wyrażające się w przyjęciu, iż skarga nie spełnia wymogów określonych w ustawie”, przez co – jej zdaniem – nieprawidłowo stwierdzono istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu;

2) naruszenie przepisu prawa procesowego art. 79 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 2 Konstytucji przez wstępną kontrolę skargi zakończoną nieuzasadnioną odmową nadania dalszego biegu skardze;

3) pozostawienie w polskim porządku prawnym zaskarżonych przepisów.

Skarżąca wniosła o uwzględnienie zażalenia i przyjęcie złożonej skargi konstytucyjnej do merytorycznego rozpatrzenia przez nadanie jej dalszego biegu.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p. TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał stwierdził, że kwestionowane postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

3. Zdaniem skarżącej stwierdzenie Trybunału, że „zarzuty dotyczące sfery stosowania prawa mogą być przedmiotem skargi konstytucyjnej jedynie w wypadku uczynienia jej przedmiotem utrwalonej linii orzeczniczej” nie znajduje potwierdzenia w najnowszym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego. Na potwierdzenie tej tezy skarżąca przywołała postanowienie z 19 czerwca 2018 r. (sygn. Ts 125/16). W jego uzasadnieniu Trybunał Konstytucyjny stwierdził m.in., że dostrzeżone „rozbieżności w procesie stosowania zaskarżonego przepisu przez sądy mogą świadczyć o tym, że przepis ten nie zapewnia należytej realizacji i ochrony praw konstytucyjnych w zakresie prawa do sądu”. Powyższe rozstrzygnięcie nie podważa jednak ustaleń, jakie Trybunał poczynił w sprawie skarżącej. Należy podkreślić, że w sprawie o sygn. Ts 125/16 przekazanie skargi do kontroli merytorycznej było wynikiem

występowania w orzecznictwie sądowym dwóch rozbieżnych linii orzeczniczych dotyczących określonego rozumienia zaskarżonego przepisu. W niniejszej sprawie skarżąca nie wykazała, żeby w sprawach podobnych do sprawy skarżącej istniała odmienna wykładnia zakwestionowanych przepisów od tej, która została przejęta przez sądy w jej sprawie. Przytoczone przez skarżącą orzeczenia, mające wskazywać na takie różnice w interpretacji, w rzeczywistości dotyczą innych sytuacji prawnych niż ta, która miała miejsce w sprawie skarżącej. W wyroku z 12 października 2010 r. (sygn. akt II SA/Bk 514/10) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku (dalej: WSA w Białymstoku) stwierdził, że „niemożliwe jest zaakceptowanie stanowiska organów zatrudnienia odmawiających przyznania bezrobotnej zasiłku dla bezrobotnych z chwilą rejestracji, skoro do dnia wydania zaskarżonej decyzji nie stwierdzono winy bezrobotnej, ani w postępowaniu dyscyplinarnym ani w prawomocnym wyroku sądu karnego”. W przywołanym orzeczeniu WSA w Białymstoku stwierdził błędne zastosowanie art. 75 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, ze zm.), w sytuacji gdy doszło do zwolnienia pracownika na podstawie art. 26 pkt 13 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641, ze zm.). Jej przepisy nie miały jednak zastosowania w sprawie skarżącej. Dlatego niezasadne jest twierdzenie, że przywołane orzeczenia uprawdopodobniają rozbieżności w stosowaniu art. 75 u.p.z., które wskazywałyby na potrzebę poddania skargi kontroli merytorycznej.

4. Skarżąca nie podważyła ustaleń Trybunału dotyczących zasadności podnoszonych przez nią zarzutów. Kwestia zawieszenia postępowania do momentu rozstrzygnięcia sprawy o przywrócenie do pracy (ustalenie spełnienia przesłanki „winy”) nie ma – zdaniem Trybunału – znaczenia z punktu widzenia przedmiotu postępowania w sprawie skarżącej.

5. W zażaleniu podniesiono również, że „wzorzec kontroli z art. 67 Konstytucji jest ściśle, wręcz organicznie związany z zasadami art. 2 Konstytucji oraz z art. 32 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji co wynika również z treści skargi konstytucyjnej”. Trybunał stwierdza, że powyższy pogląd nie znajduje potwierdzenia w treści skargi konstytucyjnej.

6. Skarżąca nie podważyła także ustaleń Trybunału dotyczących adekwatności art. 42 ust. 3 jako wzorca kontroli konstytucyjności art. 75 ust. 1 pkt 3 u.p.z. Trybunał przypomina, że art. 42 ust. 3 Konstytucji mógłby stanowić wzorzec kontroli w zakresie zarzutów związanych z pozbawieniem jednostki możliwości realizacji uprawnień procesowych. Pozostaje on jednak bez adekwatnego związku z przepisami o charakterze materialnym.

Mając powyższe na uwadze, Trybunał postanowił jak w sentencji.